

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare, 180, bir. 405
tel.: +373 (022) 212 – 817
www.egalitate.md

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (022) 212 – 817
www.egalitate.md

DECIZIE din 27 iunie 2022 cauza nr. 67/22

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat susținerile scrise și verbale ale

petiționarilor: XXXX și YYYY, în numele copiilor minori KKKK și QQQQ, reprezentați de avocata ZZZZ

reclamațiilor: Liceul Republican de Muzică “Serghei Rahmaninov” reprezentat de AAA, director; BBBB, vice-director; CCC, vicedirector pe gospodărie; reprezentați de avocatul DDDD

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare indirectă pe criteriu de convingeri în domeniul educației.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarilor

- 3.1 Petiționarii YYYY și XXXX, cetățeni al Republicii Azerbaidjan stabiliți cu domiciliul în Republica Moldova, sunt părinți a doi copii minori, elevi ai Liceului republican “Serghei Rahmaninov”.
- 3.2 Petiționarii susțin că, la 24 decembrie ora 12.00, administrația instituției de învățământ, în persoana dnei AAA – director al instituției de învățământ și dna CCC – director adjunct pe gospodărie, au organizat și desfășurat un ritual de sfințire a liceului, cu invitarea unui preot creștin-ortodox. Petiționarii precizează că procesul de sfințire a fost desfășurat în prezența angajaților instituției, dar și a elevilor, unde aceștia au fost stropiți cu apă sfințită.
- 3.3 Petiționarii consideră că asemenea acțiuni sunt inadmisibile în cadrul unei instituții de învățământ, or însăși persoanele reclamate le-au dat asigurări că în cadrul liceului nu au loc discuții pe teme religioase sau care promovează una sau altă religie. De asemenea, mai subliniază petiționarii că în opinia lor, ritualul a fost organizat, așa cum se obișnuiește, pentru “curățirea liceului de duhuri rele”, aceasta referindu-se în particular la copiii lor, și este una din multiplele acțiuni de discriminare, hărțuire și intimidare întreprinse de reclamate în privința copiilor lor minori.
- 3.4 Petiționarii au mai precizat că la 24.12.2021, unul din copiii acestora avea ore de

fortepiano, și, deoarece aceștia au cunoscut despre evenimentul planificat de sfințire, și-au însoțit copilul pentru a putea frecventa orele. La sosirea în liceu, au observat că ritualul este în desfășurare și au realizat câteva înregistrări video, solicitând și intervenția poliției.

- 3.5 Astfel, petiționarii concluzionează că ritualul de sfințire desfășurat în liceu la 24.12.2021, organizat de către CCCC cu acordul directorului AAAA, a avut drept scop și efect crearea unei atmosfere ostile și umilitoare pentru ambii copii minori, cât și pentru sine ca părinți, din motiv că aparțin unei comunități etnice minoritare și împărtășesc alte convingeri religioase decât cele creștin-ortodoxe. De asemenea, petiționarii relatează că în cadrul festivității organizate după sfințire, copiii și familia acestora au fost subiectul discuțiilor dintre administrația liceului, cadrele didactice și preot, fapt care, în opinia acestora, poate fi probat prin informațiile conținute în adresarea protoiereului EEEE, care indică că a aflat despre conflictul dintre liceu și familia petiționarilor.

Sușinerile reclamatului Liceul Republican de Muzică “Serghei Rahmaninov”

- 3.12 Cu referire la alegațiile petiționarilor atât reprezentanta instituției reclamate AAAA, cât și reclamata CCCC le infirmă, calificând informațiile prezentate drept calomnioase și având un caracter pur declarativ și generalizator.
- 3.13 În privința faptelor invocate ce au avut loc la 24.12.2021, reprezentanta Liceului republican „Serghei Rahmaninov” menționează că, în acea zi, fiind ultima din primul semestru, a fost organizată Ziua interdisciplinară cu genericul “*Tradiții și ritualuri de Crăciun*”, în conformitate cu curriculum-ul la disciplinele *Educația moral-spirituală, Istoria, cultura și tradițiile poporului rus*, care sunt aprobate de Ministerul Educației.
- 3.14 Totodată, aceasta a precizat că în cadrul activității de sfințire, care s-a desfășurat la orele 12.00, în afara orelor, participarea personalului didactic și a elevilor a fost opțională, ultimii având posibilitatea, la dorință, să ia cunoștință cu modalitatea de desfășurare a acestui ritual creștin ortodox. Mai punctează reclamata că sfințirea instituției a fost planificată încă din vara anului 2021, în contextul lucrărilor de renovare efectuate în liceu, iar această inițiativă a fost susținută atât de personalul instituției, cât și de o mare parte din părinții copiilor care își fac studiile în cadrul liceului. Respectiv, concluzionează directorul liceului că ritualul de sfințire nu a avut nici o legătură cu situația tensionată dintre administrația instituției și familia petiționarilor, care s-a agravat la finele anului 2021, moment care a coincis cu evenimentele în discuție.
- 3.15 De asemenea, directorul instituției reclamate mai notează faptul că copiii minori ai petiționarilor, din inițiativa ultimilor, nu frecventaseră orele începând cu data de 15.11.2021 până la momentul prezentării informației (16.02.2022), cu excepția perioadelor 24.01.2022-04.02.2022, în care aceștia frecventau selectiv orele în format online. Respectiv, la momentul faptelor, aceștia nu se aflau în instituția de învățământ sau cel puțin nu era preconizată aflarea acestora în liceu. Acestea fiind notate, reclamatele menționează că activitatea de sfințire nu a avut drept scop sub nici o formă crearea unei atmosfere ostile sau intimidante pentru copiii minori ai petiționarilor sau afectarea psiho-emoțională a acestora.

IV. Dreptul relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 „Egalitatea” alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 35 „Dreptul la învățătură” alin. (8)** prevede că statul asigură, în condițiile legii, libertatea învățământului religios, și că învățământul de stat este laic.
- 4.2 **Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale la art. 13 pct. 1** stipulează că Statele părți la prezentul pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la educație. Ele sunt de acord că educația trebuie să urmărească

deplina dezvoltare a personalității umane și a simțului demnității sale și să întărească respectarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

- 4.3 **Convenția Internațională cu privire la Drepturile Copilului**, la care Republica Moldova a aderat prin Hot. Parlamentului nr. 408 din 12.12.1991, **art. 2 alin. (1)** prevede: Statele părți se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta Convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau originea socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia; **alin. (2)** Statele părți vor lua toate măsurile de protejare a copilului împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancționare pe considerente ținând de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale; **art. 14** prevede în **pct. 1)** Statele părți vor respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și religie; **pct. 2)** Statele părți vor respecta drepturile și obligațiile părinților sau, după caz, ale reprezentanților legali ai copilului de a-l îndruma în exercitarea dreptului susmenționat, de o manieră care să corespundă capacităților în formare ale acestuia; **pct. 3)** Libertatea de a-și manifesta propriile convingeri religioase sau alte convingeri nu poate fi îngrădită decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protecția securității publice, a ordinii publice, a sănătății publice și a bunelor moravuri sau a libertăților și drepturilor fundamentale ale altora.
- 4.4 **Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)**, **art. 14** prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație. Potrivit art. 2 al Protocolului nr. 1, nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățământului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățământ conform convingerilor lor religioase și filozofice.
- 4.5 **Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) din 18 martie 2011 pe cauza Lautsi și alții c. Italiei, pct. 63** obligația Statelor Contractante de a respecta convingerile religioase și filozofice ale părinților nu se aplică doar conținutului materialului de predare și modalității în care aceasta este organizată; această obligație se referă și la "exercitarea" tuturor "funcțiilor" – în sensul celui de-al doilea alineat al articolului 2 din Protocolul nr. 1 al CEDO – funcții pe care și le asumă în legătură cu educația și predarea. Aceasta include, fără îndoială, organizarea mediului școlar acolo unde legea națională atribuie această funcție autorităților publice.
- 4.6 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012** la **art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 9 alin. (1)** prevede că instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării: a) prin oferirea accesului la instituțiile de învățământ de orice tip și nivel; b) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate; c) în activitatea științifico-didactică; d) prin elaborarea de materiale didactice și programe de studii; e) prin informarea și instruirea cadrelor didactice privind aplicarea metodelor și mijloacelor de prevenire a actelor de discriminare și de sesizare a autorităților competente. **Art. 12 alin. (1) lit. i)** indică că Consiliul examinează plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării; **art. 15 alin. (1)** menționează că sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie instigare la discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta

discriminatorie; **art. 15 alin. (4)** notează că în urma examinării plângerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului include și recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.

- 4.7 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr. 298/2012 la pct. 56** stipulează că petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care susțin plângerea, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare; **pct. 65** stabilește că decizia Consiliului poate fi contestată în instanța de contencios administrativ. Decizia rămasă definitivă este un act oficial, executoriu pentru subiecții vizați.
- 4.8 **Legea privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie nr. 125/2007 la art. 3** cuprinde următoarele noțiuni: *convingeri religioase* - complex de idei, principii și învățături de credință sau dogme cu caracter religios în care o persoană crede, pe care le acceptă benevol, le mărturisește și după care se conduce în viață; *credincios* - persoană care crede în anumite adevăruri religioase și care face parte benevol dintr-o comunitate religioasă cu ai cărei membri împărtășește aceleași convingeri, aceeași credință, participă la săvârșirea aceluiași activități și practici religioase, fiind supus unei autorități religioase liber alese; **art. 4 alin. (1)** orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept trebuie exercitat în spirit de toleranță și de respect reciproc și cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățatură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor. Fiecare persoană și comunitate religioasă poate adera liber la orice cult religios; **alin. (2)** exercitarea dreptului la libertatea de manifestare a convingerilor sau a credinței religioase poate fi restrânsă, în condițiile legii, numai în cazul în care această restrângere urmărește un scop legitim și reprezintă, într-o societate democratică, măsuri necesare pentru siguranța publică, menținerea ordinii publice, ocrotirea sănătății și a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților persoanei; **art. 15 alin. (1)** cultele religioase sunt autonome, separate de stat, egale în drepturi în fața legii și a autorităților publice. Discriminarea unui sau altui cult religios se pedepsește conform legislației în vigoare; **alin. (5)** statul recunoaște importanța deosebită și rolul primordial al religiei creștin-ortodoxe și, respectiv, al Bisericii Ortodoxe din Moldova în viața, istoria și cultura poporului Republicii Moldova.
- 4.9 **Codul educației la art. 3** stabilește că educația incluzivă reprezintă un proces educațional care răspunde diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare și oferă oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație de calitate în medii comune de învățare; **art. 5 lit. d)** prevede că educația are ca misiune: promovarea dialogului intercultural, a spiritului de toleranță, a nediscriminării și incluziunii sociale; potrivit **art. 7** educația se întemeiază pe următoarele principii fundamentale: **lit. a)** principiul echității – în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare; **lit. d)** principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia; **lit. e)** principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice; **lit. h)** principiul asigurării egalității; **lit. i)** principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, inclusiv a dreptului la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase; **lit. q)** principiul învățământului laic.
- 4.10 **Codul Contravențional nr. 218/2008 la art. 65¹** stabilește că orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, bazată pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau pe orice alt criteriu, manifestată: a) la oferirea accesului la instituțiile de învățământ de orice tip și nivel; b) prin stabilirea de principii de admitere la studii, bazate pe anumite restricții, cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare; c) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate; d) în activitatea

științifico-didactică, se sancționează cu amendă de la 60 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare în domeniul educației pe criteriu de convingeri. Consiliul menționează că alegațiile privind hărțuirea pe criteriul originii etnice și vârstei au fost examinate în cadrul deciziei pe cauza nr. 228/21, în timp ce alegațiile privind desfășurarea ritualului de sfințire în cadrul instituției de învățământ a fost reținut de Consiliu pentru examinare în cadrul unei cauze separate.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Reieșind din natura specifică a alegațiilor, Consiliul le-a supus examinării prin prisma elementelor constitutive ale discriminării indirecte. Pentru a institui prezumția discriminării, petiționarii urmau să prezinte fapte și probe care să indice cumulativ asupra următoarelor elemente constitutive:
  - a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre
  - b) care dezavantajează anumite persoane
  - c) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.4 Analizând alegațiile și probele prezentate de petiționari, Consiliul a stabilit că prezumția discriminării indirecte a fost stabilită. Consiliul a reținut că desfășurarea în cadrul instituției de învățământ a ritualurilor creștin ortodoxe, cu participarea cadrelor didactice și în prezența elevilor, prejudiciază libertatea conștiinței copiilor de alte religii și a celor cu convingeri ateiste.
- 5.5 În conformitate cu art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. În situația respectivă, Consiliul urmează să aprecieze dacă această acțiune aparent neutră se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.
- 5.6 În susținerea poziției, reclamatele au invocat faptul că ritualul de sfințire s-a desfășurat în afara orelor, iar participarea elevilor nu a fost obligatorie. Mai mult, în ceea ce privește copiii petiționarilor, aceștia au precizat că în perioada respectivă, aceștia nu frecventau orele. De asemenea, reclamatele au făcut trimitere la faptul că activitatea se încadrează în curriculum-urile unor discipline aprobate de Ministerul Educației, precum și la raționamentul că inițiativa de a organiza sfințirea instituției de învățământ a fost susținută atât de personalul instituției, cât și de o mare parte din părinții copiilor care își fac studiile în cadrul liceului.
- 5.7 Consiliul a examinat toate probele și argumentele prezentate în scris, precum și în cadrul audierilor, și a ajuns la următoarele concluzii. Consiliul notează că în Republica Moldova învățământul de stat este laic, iar în acest sens educația trebuie să se întemeieze pe principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice. Respectiv, instituțiile de învățământ au obligația de a respecta principiul nediscriminării în procesul educațional. De asemenea, Consiliul atrage atenția asupra faptului că acest principiu vizează atât procesul educațional nemijlocit, cât și ansamblul de activități desfășurate sub egida instituției de învățământ.

Or, chiar și activitățile conexe procesului de învățare, presupun o preluare de idei, atitudini și valori, în virtutea relației de autoritate dintre elevi și pedagogi. În această privință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că obligația Statelor Contractante de a respecta convingerile religioase și filozofice ale părinților nu se aplică doar conținutului materialului de predare și modalității în care aceasta este organizată; această obligație se referă și la “exercitarea” tuturor “funcțiilor” – în sensul celui de-al doilea alineat al articolului 2 din Protocolul nr. 1 al CEDO – funcții pe care și le asumă în legătură cu educația și predarea. Aceasta include, fără îndoială, organizarea mediului școlar acolo unde legea națională atribuie această funcție autorităților publice¹.

- 5.8 Raportând aceste raționamente la circumstanțele speței, Consiliul subliniază că organizarea și desfășurarea de către administrația instituției de învățământ a activităților cu caracter religios, în particular a ritualului creștin ortodox de sfințire cu implicarea cadrelor didactice și în prezența nemijlocită a elevilor, ar fi în măsură să indice asupra atașamentului instituției publice față de religia creștin ortodoxă, ceea ce ar veni în contradicție cu obligația statului de a asigura o neutralitate religioasă în învățământul de stat. Or, deși reclamatele au făcut trimitere la faptul că activitatea se încadrează în curriculum-urile unor discipline aprobate de Ministerul Educației, acestea nu au informat Consiliul despre planificarea sau organizarea unor activități care să reflecte tradițiile istorice și de cult ale altor popoare, în spiritul pluralismului confesional și cultural.
- 5.9 În acest context, Consiliul este de opinia că educația religioasă a copiilor în afara programului educațional, ține de discreția părinților, aceștia având libertatea de a-și manifesta propriile convingeri religioase. În procesul educațional, pentru a nu leza dreptul la libera opțiune și la manifestare a credinței adepților diferitelor confesiuni, trebuie exclusă orice tendință de a influența, îndoctrina sau promova anumite convingeri religioase, fie și majoritare. Potrivit pct. 31 din Hotărârea CtEDO citată, Statul are o datorie de a susține neutralitatea confesională în educația publică acolo unde prezența la cursuri este obligatorie indiferent de religie și această educație trebuie să asigure elevilor deprinderea abilităților de gândire critică.
- 5.10 Acestea fiind explicate, Consiliul, analizând faptul de organizare și desfășurare a ritualului creștin ortodox de sfințire în incinta unei instituții de învățământ de stat prin prisma elementelor discriminării indirecte, subliniază că astfel de acțiuni pot fi considerate drept practici ce prejudiciază libertatea conștiinței copiilor de alte religii și a celor cu convingeri ateiste, în special ținând cont de obligativitatea învățământului până la etapa gimnazială inclusiv, precum și raportul de autoritate dintre profesori și elevi.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 9 alin. (1) lit. b), art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate constituie discriminare indirectă în domeniul educației pe criteriu de convingeri.
2. Reclamații nu vor admite fapte similare pe viitor.
3. În vederea prevenirii faptelor similare pe viitor, Consiliul recomandă Liceului Republican de Muzică “Serghei Rahmaninov” să întreprindă cel puțin următoarele măsuri în vederea combaterii discriminării în domeniul educației:
  - a) să aducă prezenta decizie la cunoștința tuturor angajaților, elevilor și părinților acestora;

¹ Cauza Lautsi și alții contra Italiei, Hotărârea din 18 martie 2011, pct. 63
<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-114879>

- b) să organizeze activități privind combaterea discriminării în domeniul educației și respectării principiului laic al învățământului de stat, pentru toți angajații, elevii și părinții acestora, care și-au manifestat dorința.
4. Reclamații vor informa Consiliul, în termen de 30 zile din momentul recepționării prezentei decizii, despre măsurile planificate sau cele întreprinse în vederea executării recomandărilor formulate.
  5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
  6. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru